

Nepodopisani se dopisati ne šaljuje.
Prijedloga se pismu, oglasiti itd.
Istakaj se običnom cenzurii i po
dogovoru. Isto tako je za prikladno.

Komu list nekoje na vrijeme,
naka se javi odpravništva u otvo-
renom pismu, za koje se ne plaća
poštarina, ako se izvana napiše:
„Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom raste male stvari, a nesloga sve pokrvari. Nar. posl.

Iskai svakog listića na odmah
ariti.

Dopisat se neovlašćeno ako se
neiskaj.

Neprijegovani listovi se neprimaju.
Predplaća se poštarinom stoji 5
for., za seljake 2 for. na godinu.
Raspišeno for. 2 1/2, i 1 za pol go-
dine. Izvan caravine više poštarcina

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz-
se u Via Farneta br. 14.

Govor

narodnoga zastupnika Dra. M. Laginje,
iskreben za zadnjoj skupštini političkoga
društva „Edinost“.

(Nastavak i konac).

Na jurve često spomenutoj glavnoj
skupštini u Malom Lošinjju prihvatili su
Talijani resoluciju, polag koje im je bi-
ratu takova zastupnik, koji će se obvezati,
da će stupiti u Beču u posebni talijanski
klub. Taj klub brojio bi po njihovu naj-
manje 16 zastupnika. Vlada bi se (tako račun-
aju oni) većma obazirala na taj klub,
koji bi došao više puta u povoljan polo-
žaj, da bi mogao odlučivati ob ovim ili ob
onim pitanju. Takov je njihov račun.

Sada, pošto znamo kakov je račun
naših protivnika, valja, da i mi sastavimo
naš račun. Naš račun mogao bi biti mnogo
bolji. Talijani računaju naime, da će broji-
ti njihova skupina t. j. zastupnici iz
južnoga Tirola, iz Trsta, Istre i možda
jedan iz Dalmacije, 16 zastupnika. Takov-
joj skupini moramo suprotstaviti mi južni
Slaveni drugu skupinu. Po mojem mišljenju
imati bi se slovenski i hrvatski zastupnici
stupiti u jedan klub. Na taj način bilo bi nam
moguće najuspješnije štiti naše gospodar-
ske probitke.

Sa V. kurijom mogao bi imati taj
jugoslavenski klub do 80 glasova. To pako
bila bi takova moć, da bi se mogla po-
gadati sa vladom za naša prava.

„V edinosti je moć“, glasi krasno ge-
slo ovoga našega društva. Nama treba
doista jedinstva i sloge. Već staroslavenski
knez Svatopluk hotio je sedmoricu
svojih sinova osvjedočiti o mogućnosti
sloge. Dao im je naime zavoj, u kojem
bijaše povezano sedam palčića. Pozvao
svoje sinove, dade svakomu, da knuša ne-
bili prelomiti svih sedam palica na jed-
nom. Badaeva se trudili jedan za drugim. Na
to razveže zavoj, te bez ikakva truda pre-
lomio jednu palicu za drugom. To je slika
našega stanja. Slozui moramo biti, jer
neimamo još ničesa, o čemu se bismo mogli
preparirati, već imamo još te sve za dobiti
(Odobranje). Dokle neimamo ničesa, ne-
ima zaista razloga, da se ciepamo, već
nam se hoće sloge, ako želimo štogod
postignuti.

Nu mogao bi tkogod pitati, zašto ni-
sam i ja stupio zajedno sa ostalimi za-
stupnici u jedan klub, dodati da uvjet, da
odlačno zauzlimljen je za jedinstvo. Neka mi
bude dozvoljeno odgovoriti, da se čovjek
mora neprestano učiti. Iskustvo uč tako-
đer čovjeka. Ipak mislim, da nisam po-
grešio kao narodni zastupnik, ako nisam
stupio u klub, komu na čelu je Niemac,
koji nemože znati za naše težnje, te se
za iste niti ne zanimlje dostatan, jer ih
nepoznaje.

Predložim li dakle resoluciju, da se
imade pozvati sve narodne zastupnike neka
stupe u jedan klub, dodati da uvjet, da
tomu klubu na čelu mora biti Slovenac ili
Hrvat. (Odobranje.)

Jošte nešto želim spomenuti. Srce
mora čovjeku da puca od žarosti dočim
vidi kako je najveća slovenska pokrajina
razkomadana u borbi između liberalno i
klerikalne stranke. A zašto je ta bratuboj-
stvena borba? Ta oni su svi jedne ta iste
narodnosti, svi imaju i ljube jednu te istu
domovinu. Razlike u nazorih mogu biti
kod obiju stranaka vrlo neznatne. Ta borba
mora prestati, tako ne smatje št dalje i
Nama Hrvatim i Slovencim je sveta dužnost,
da odarite, sa periferije zauzavimo borbu u
Ljubljani i u Zagrebu. Jerbo:

Kad se bratska srca slože

I olovo plivat može,

A nesloga kad zavlada

Tad i slama na dno pada.

(Živahno odobranje.)

Mi moramo pozvati braću u Kranj-
skoj, da prestanu sa domaćim prepriom
da pomognu u bratskoj slogi obraniti nam

našu narodnost proti spletakim i težnjam
Talijana. (Burno odobranje.) Među
južno slovenskimi zastupnici u novom klubu
mogu i smiju biti samo neznatne razlike
u nazorih, te se moraju svi međusobno
podupirati.

Uvjeren sam, da je slavna skupština
toga mišljenja, da suprotstavimo taktiku
Talijana jednaku taktiku; talijanskomu
jugoslavenski klub, koji bi uplivaao na vladu,
i u tom smislu staviti du resoluciju. Ja sam
dovršio. Premda sam za mnogo prekoračio
odmjereno mi vrijeme, ipak mi se čini, da
sam još uvijek pre malo kazao, jer bi va-
ljalo spomenuti još stotinju stvari, kojih
se nemože opisati na glavnih skupštinah.
Izjaviti mi je jedino svoju radost, što vi-
dim toll krasan broj skupština, kojim
izričeno svima moju zahvalu na tolikoj
nestrpljivosti. Preporučam svima, da bi širili
među narodom ovo, o čemu razpravljamo
danas, a to isto preporučam gg. novinaram,
da to čine napose u vrijeme izbora.

Baš vrhu stavljam svim na srce Je-
dinstvo. Jer su naši protivnici silni a mi
samo bez saveznikah dočim imamo mnogo
protivnikah. Mrze nas i protivte, nam ne
jedino radi toga, jer mi možemo jedino
tražiti i jer nismo ništa nikomu dužni
(Dugotrajno odobranje i pleskanje.)

Resolucije

prihvaćene na glavnoj skupštini političkoga
društva „Edinost“ dne 30. augusta 1896.

I.

Političko društvo „Edinost“ na svojoj
skupštini, držanoj dne 30. augusta 1896.,
žali, da c. kr. vlada na mnogobrojne
pritužbe i molbe, kao što bi bila dužna,
nije u ovih zadnjih godinah ni za korak
promijenila sistem vladanja, koji zaprie-
ka hrvatsko-slovenskomu narodu u Pri-
morju svaki napredak u pogledu jezikov-
nom, dapače prieti samomu ostanku na-
rodnosti naše i dopušta stanje upravo ne-
snosno, kao što pokazuje najnoviji slučaj
u Lošinjju.

II.

Političko društvo „Edinost“ očekuje,
da će c. kr. vlada prigodom predstojećih
izbora za carevinsko vijeće strogo vršiti
zakon i da će seoskomu stanovništvu omo-
guditi slobodu izbora tim, da u občinah,
gdje su vanjske združene sa gradskimi,
ustanovi izborne sekcije na pristupnijih
mjestih izvan gradova.

III.

Političko društvo „Edinost“ očekuje,
da će se Hrvati i Slovenci u Primorju
prigodom predstojećih izbora za carevinsko
vijeće svimi silami boriti, da izaberu svoje
narodne zastupnike i tim dokazati, da su
Gorička, Trst i Istra njihova postojbina,
a ne da su barbari, koje treba zaustaviti
na Alpah, kako je to objavljeno na skup-
štini talijanskog političkoga društva, drž-
zanoj u Lošinjju dne 20. junija 1896.

IV.

Političko društvo „Edinost“ drži ne-
obhodno potrebitim, da se svi narodni
zastupnici iz Dalmacije, Istre, Trsta, Gor-
rice, Kranjske, Stajerske i Koruske združe
u budućem parlamentu u jedan klub na
obranu narodnosti i za gospodarstveni
prospjeh.

Ministar predsjednik
grof Bađeni u Primorju.

Iz Poreča preko Rovinja i Kanfanara
u Pulu.

U Poreč došao je grof Bađeni kan-
janje; nego je imao doći, pak se je za to
tu i manje zaustavio i poslije kratkoga
boravka u bližnji Rovinj odplavio, gdje
bijaše od pučanstva talijanskog pozdrav-
ljen. Iz Rovinja odvezao se je željeznicom
i prošao nedleko hrvatskoga Rovinjskoga

puta u Kanfanar, gdje ga je pozdravilo
veliko mnoštvo hrvatskoga naroda sa sr-
dačnim „živio“. Tu ga je dočekao puljski
kotarski glavar Scander Rossetti i pak
odpratio do Pula.

U Pulji.

Na kolodvoru pričekaao je ministra
predsjednika obćinski načelnici dr. Rizzi
sam samcat od obćine, kanonik Cleva i
Pahović, vice-admiral preuzvišeni Spain,
zastupnici hrvatskoga i slovenskoga na-
roda u Istri dr. Matko Laginja, Vjekoslav
Spinčić, Simun Kwirin Kozličić i Matko
Mandić. Ministar predsjednik se je sa do-
sada poznatimi i imenito sa našimi zastup-
nicima u carevinskom vijeću rukovao, popitav-
lih za junacko zdravlje, i dao si je pred-
staviti obojic zemalji zastupnika. Čim je
stupio na vrata iz kolodvora, zorili su
„svivva“, „živio“ i „hurra“, te zaigvala
glazba. I dalje bijaše sve puno znatiželj-
noga svijeta, al taj nije klicao. Njegova
preuzvišenost odsjela je u „Hotel Europa“,
a uzela večeru u mornaričkoj čitaonici.
Jutro dan išao je g. ministar predsjednik
k svojoj misli, onda je razgledao grad i
njegove znamenitosti, pak se poslije 11 i
pol odvezao u prostorije obćinskoga i c.
kr. kotarskoga glavarstva, gdje je pak
primao razne deputacije.

Članovi deputacije su dakako već
nješto prije došli što pješice, što vozovi.
Naši zastupnici dr. M. Laginja, Vjekoslav
Spinčić, Slavoj Jenko, Simun Kwirin Ko-
zličić, M. Mandić i dr. M. Trinajstić, kao
i nekoliko predstavnika raznih hrvatskih
puljskih društava, dovezli su se u kočijah.
Čim su se približili k rečenim prostorijam,
a u svrhu da pozdrave prvoga savjetnika
krune, i kad još nisu iz vozova niti stu-
pili, već su počela neka gospoda, sakup-
ljena na desno kako se ulazi, zviždali su
da se sve pali i da oglušiš, a zviždali su
što prostim ustima, što navlastito priprav-
ni zviždalicima. Zvižduk bio je upravo
zaglušao, kad su mimo tih predstavnika
talijansko-istarske kulture prolazili naši
zastupnici. Ovi su prošli bar izvanjski
mirno, nečuv za prvi put takove talijanske
muzike. Najednom prestao je za hip zviž-
duk i nastalo natezanje i kricanje u samoj
zgradi. Za predstavnikom jednoga člana
našega društva u Pulji skočili su nekoji
zviždulini i zahvatali od policajnog kome-
sara, da ga aretiraj. Na to je skočio i ko-
tarski stražničar i neki drugi činovnici,
te su narokito bili zviždači odaljeni, a čla-
novi deputacija mogli su u prostorije za
primanje. Za tu demonstraciju kao da su
neki znali i prije i kao da je i jedan od
naših bio o njoj bud kako obavješten.

Činovnici već sakupljeni u prostorijah
u svrhu audiencije, čim su čuli zvižduk, rekli
su si među sobom, da sigurno dolaze hr-
vatski zastupnici. Među demonstranti, što
se zna, je jedan činovnik obćine, kojoj je
na čelu dr. Rizzi, a jedan suradnik onoga
lista, što ga uređuje predsjednik društva
„Operacija“ i tajnik nekoga drugoga društva,
kojem ju na čelu jedna visoka gospodja.
Radujemo se, da većina puljskih stanov-
nika, u koliko nam je poznato, ne odob-
ravna ovoga čina „svite kulture“, što je
znak, da ima „Somiero“ malo pristasa u
Pulji, gdje ga najbolje poznaju, i što je u
Pulji dosta sile i moći za uzmeći obraniti
hrvatski i slovenski puk i njegove pred-
stavnike i zastupnike i ukrotiti „Somierske“
kultuše. Čim njim se prije i odlučnije
na put stane, tim bolje.

U audienciju bili su primljeni obćinski
načelnik puljski dr. Rizzi sa nekoliko vijeć-
nika, kanonik Cleva, razni c. kr. činov-
nici, onda zastupnici hrvatskoga i sloven-
skoga naroda Istre u carevinskom vijeću
i u zemaljskom saboru, kojih imena smo
već osim dra. Stangera spomenuli. U ime
njihove pozdravio je gospodina ministra
predsjednika zastupnik Vjek. Spinčić
kao predsjednik kluba hrvatskim j. žikom,

a onda ga umolio, da svoju pozornost
svrati na stanovite odnose i velike po-
trebe koli u duševnom toll u gospodarskom
obziru hrvatskoga i slovenskoga naroda
u Istri. Gospodin ministar predsjednik od-
govorio je, kako se „doljkuje prvomu sa-
vjetniku krune Habsburga i dao si pred-
staviti nepoznata do tad zastupnike.

Iza zastupnika hrvatskoga i sloven-
skoga naroda u carevinskom vijeću i na
zemaljskom saboru, došli su na red u au-
dienciju predstavnici raznih obćina Istre,
na broju 15 njih, predvođeni po pojedinih
zastupnicah naroda, i to po stanovitih sku-
pinah. U prvoh bili su načelnik Krasna sa
jednim obćinskim zastupnikom, Poljskoga
Barbana uz posebne predstavnike poredne
obćine Rakalj, te dvojica obćinara iz Ve-
prince; u drugoh načelnik Dobrinja, Omislja
i Punita, obćinski savjetnik Baške i Vr-
bnika u zamjeni odnosnih obćinskih načel-
nika, pouzdanik puka Dubavnica, jedan
obćinski savjetnik, te pouzdanici puka iz
Loverdice, obćine umazke, i iz Višnjanskoga;
u trećoh načelnik Buzeta sa tri savjetnika,
Podgrada sa 2 savjetnika i trojica članova
izabranoga zastupstva Jeljsanskoga.

Gospodin ministar predsjednik je sve
prijazno primio, obavjestio se o stanju
u pojedinih obćinah, primio razne molbe.
Osobno se je osobito zanimao za prvoga
obćinskoga savjetnika podgradske obćine
Pelozu Filana iz Vel. Muna, muža
janaka od oka, komu na licu čitah i pri-
jaznost i poštenje i bistriu uma.

Iza njih bila su pripuštena: društvo
veterana u Pulji, te dva radnička društva
„Operacija“ i „Fratellanza“, dakle sa talij-
janskimi imeni i više manje sa talijanskim
značajem, prem ima u obih množina hr-
vatskih i drugih slovenskih radnika. Liepo
bi bilo, kad bi naši radnici pokazali svoju
narodnu svijest, i kad se osobito „Operacija“
nebi dala voditi od čovjeka, koji u svo-
jem listu siplje upravo gnjusne nvrjede
na našu ljudje, na našu narodnost i na
naše svetinje.

Konačno došli su na red predstavnici
„pulske čitaonice“ i „Družbe sv. Cirila i
Metoda“ za Istru, te „Pulske posujitnice“
i „Vinarske zadruge“. Gospodin ministar
predsjednika obavjestio se je o stanju
u povjesti čitaonice, što mu je liepo razložio
čestiti naš starina Mihajljević, saznao
je, da u Pulji nema još nijedne hrvatske
pučke škole, da posujitnica, bez ikakve
bud kakve podpore od mjerodavnih čin-
benika napreduje, a da „Vinarska zadruga“
dobiva doista nešto podpore od države,
al da od kulturnoga vijeća niti od zemalj-
skoga odbora ne samo ne dobiva podpore,
nego da njoj čine zaprieke gdje mogu.

Kako se iz toga vidi, bili su prim-
ljeni u audienciju u Pulji, osim c. kr. čin-
ovnika i svećenika, zastupnici hrvatskoga
i slovenskoga naroda Istre (njih 7 na
broju, jedan u duhovnoj službi nije mogao
zajnsati. župe, drugi čekaao je ministra
predsjednika u svojoj obćini); predstavnici
petnajsterih obćina, Hrvati i Slovenci, i
četiri hrvatske odnosno slovenska puljska
društva, te puljska obćina i jedno više
međunarodno i dva društva sa talijanskim
ličem.

Naši zastupnici i drugi pouzdanici
spomenuli su za osobnu sigurnost kod iz-
laza, pošto su čuli, da se nekim toll groze,
pošto su doživili onu muziku talijanske
kulture, kad su dotazili, i sjedačim se svega,
što se po Istri događja. Na to je obćinski
načelnik dr. Rizzi i jedan c. kr. poli-
tički komisar išao doći i postavio se pred
onu bečnu bandu, i rakom dao znak, da
budni tihi. Prvi naših su u tišini prošli,
al čim su bili nešto dalje i kako su drugi
dotazili, udarila je ona banda, opet u zviž-
duk, svatakako slabiji nego li na ulazu.
Prisustvo obć. načelnika i c. kr. kome-
sara je ipak nekaklika, ako i ne sasvim,
izdala. Među tom bandom čulo se je onoga
opojdana kulturnih izraza i uzklika, nape-
renih proti Hrvatim i Slovencim i nji-

horim zastupnikom i predstavnikom, kao što su „Jora i Šćer“, „Faraniti“, „ma-scalzoni“, „nemici del' Istria“ itd.

U dva sata bio je u mornaričnoj čištaonici objed za 11 osoba, među kojima bijaše i zemaljski podkapetan g. dr. A. Stanger.

Odlazak iz Pule.

Pred četvrtom trom, kad se je imao odvesti grof Bađeni, sa posebnim vlakom do Divače, pak običnim brzovlakom dalje, išlo je mnogo svijeta prema kolodvoru. Išli su i svi naši. Niti ovdje ne bijaše sigurni. Svidjelo se nekim bacati krumpir, pomidore i kapulu; jedna, debela, bila je bačena na zastupnika M. Mandića tako, da mu je bacila na tla klobuk i naočnice. Bilo bi doba, da se tim nekim na rep stane, ili da se ih pošalje u Italiju prodatav omiljela kapulu. Na samom kolodvoru našli su se oni predstavnici oblasti, koji bijahu tu kod dolazka; od naših bilo je više zastupnika, nego li kod dolazka, i predstavnika občina, kao i nekoliko naših svećenika iz puljskoga kotara, koji su, obaviv službu božju, pohrili, da pozdrave prvoga savjetnika krune.

Sa vlakom gospodina ministra predsjednika odvezli su se i zastupnik Spinčić i zemaljski podkapetan dr. Andrija Stanger.

Od Pule do Pazina.

Cieli put bio je gospodin ministar predsjednik očekivan i pozdravljan, i to ne samo na postajah, nego i na stanicama i skoro na svakom putu i putiću, koji vodi do željezne ceste, odnosno preko nje. Kod vodnjanske postaje bilo je mnogo pučaka talijanskoga, koj u obće bio bi dobar i nebi kratio pravica hrvatskomu puču, kad nebi bilo mutikaša.

Između Vodnjana i Zabronića na dva mjesta čekale su i lepo sa „živio“ pozdravljale veće skupine onoga našega čiloga muškarca i ženskoga naroda u čarobnom narodnom odijelu. Imali su zastave i slavno vladajućega našega doma i narodne.

Na postaji Zabronić sakupila se je lepa kupa naših ljudi, muških i ženskih, u narodnom odijelu, zgodno poredanih. U sredini njihovoj nalazilo se je prezastužni svećenik, pravi blagovjestnik, Josip Velikanja iz Juršićah sa još jednim svećenikom. Ta kupa tako poredanih ljudi, prena ne velika, tako je djelovala na gospodina ministra predsjednika, da je činio vlak zaustaviti, i da je stupio do njega i približio se k rečenom Velikanji, koji ga je u ime ondješnjega pučaka pozdravio i na što se visoki putnik lepo zahvalio. Stupilo je pak pred gospodina ministra predsjednika mala djevojčica, pozdravila ga lepo hrvatski i pružila mu kiti cvieća u ime tamošnjih djevojčica. Bio je to zbilja ganuljiv prizor, na kojem se ministar Bađeni prizorno zahvalio. Odlazećemu klicalo je ona kupa ljudi i opet srdačni „živio“. Tomu klicanju pridružilo se je i klicaj „živio naš zastupnik!“, kad je opazila zastupnika Spinčića.

Malo više Zabronića bila je i opet ovede skupina našega naroda u narodnom odijelu sa dvie zastave, i klicala džudž klobuke „živio“ prokazećemu ministru predsjedniku. I dalje do Kanfanara vidilo se na više mjesta naših ljudi.

U Kanfanaru sakupila se velika množina našega naroda sa jedne i druge strane postaje zgrade (pred nju se valjda nije pustilo naroda) i klicala „živio“ džudž klobuke. Dvie djevojke, gospodski obučene, sjedile su na jednom prozoru zgrade, i klicale neprestano „evviva“, „evviva“, a tako i pojedinci nešto dalje postavljene, iz jednog nekakvog gospodskoga vrtića, gdje bijaše i napisano „W. conte Bađeni“. Ovo sve posljednje učinilo se je stalno zato, da se oslabi „živio“ stolina i stotine naroda, al upravo to je pokazalo, kako su tamo riedki Talijani ili Talijanski u moru Hrvata. Ovdje je vriedno i to opaziti, da su neki Talijanci na polozu ministra predsjednika kroz Kanfanar u Pulu govorili našim ljudem, da ne smiju klicati drugacije, nego „evviva“ i da će bit uapadni oni, koji budu vikali „živio“. Dakako, da se naši ljudi nisu dali tim prestrašiti, već da su svojim jezikom klicali.

I na postaji Sv. Petar u Šumi klicao je mnogobrojno sakupljen narod „živio“. Opažamo ovdje, da nije častno za one, na koje spada, da je na toj postaji samo talijanski napis „S. Pietro in Sreda“, kad tamo sam naš narod, izraziv jednu krnjelsku obitelj, stannje.

U Pazinu.

Valjda sve dođeko u Istri nadvislo je onaj u Pazinu u mnogom obziru, ino što pako obzirom na broj ljudi, koji se je na pazinskoj postaji sakupio i na jakosti klicaja. Talijani su stalno htjeli dokazati, da je Pazin talijanski, pak su se digli oni i koji s njimi u isti rog pušu, osim pojedinih iznimaka, valjda svi. Kakova petorica mladih ljudi zašli su daleko preza jugu, da se bar njihove „evviva“ čuje. Ostale pred postajnom zgradom i oko nje jedva se je čulo — zaglušili su ih hrvatski „živio“. Hrvata iz grada, iz gradske občine, kao i iz bližnjih mjesta, sakupilo se je toliko, da su pokazali pravice onoga kraja, pa i grada i gradske občine same. Ta sama statistika kaže, da je u njoj dvie tretjina Hrvata, a jedna trećina „Talijana“, bolje rekuć velikom većinom Hrvata, koji su se u posljednjih 40 godina napojili talijanskim duhom.

Klicanje bilo je takovo, da se nije moglo utišati. Naši bi se bili još utišali, al su klicali izazivajući od Talijana, koji su valjda imali naputke, da zatome hrvatski pozdrav čestitoga dra. Dinka Trinajstića, odvjetnika, občinskoga načelnika i zastupnika naroda u Pazinu. Ovaj ga je ipak pozdravio kratkim hrvatskim nagovorom. Tu se je ministru predsjedniku poklonio također kotarski upravitelj g. Šorli i prepošt Orbančić, kao i mnogi činovnici. Na to su gospoda odjurili u grad kočijama, a svijet gruno pjesica po dvih cestah, tako da nije kod kolodvora ostalo skoro žive duše. Ministar predsjednik pođao se je u prostorije kotarskoga glavnarstva, gdje je primao deputacije, pazinske občine kao i više drugih iz pazinskoga kotara, kao što je tinjanska, boljanska i žminjska, svećenika i c. kr. činovnika.

Natrag na postaju dojurila su gospoda opet kočijama, narod jih nije mogao doći, samo nješto malo ga je došlo. Pozdraviv još tu i pozdravljjen, odjurio je ministar predsjednik navlastnim vlakom dalje.

Opažamo još ovdje, da je premnogobrojni hrvatski puč klicao i ministru predsjedniku i zastupnikom naroda Spinčiću i Laginji.

Od Pazina do Divače.

Počeo je sumrak, i ne dalek od Pazina bilo je naših ljudi, koji su svjetli, puzalima i pozdravljali. U Cerovlju zvonili su zvonovi crkvice, pucali mužari, a župnik g. Dekleva sa svojim vjernimi pričekaio na postaji, i pozdravio u ime svoje i njihovo njegovu preuzvišenost, sa svršivši svoje rieči sa „živio“, koje su prisutni opetovali. Gosp. ministar predsjednik rukovao se je sa gosp. župnikom i zahvalio na pozdravu. I nješto dalje Cerovlja, naime u Borutu klicalo se je „živio“. Na postaji Lupoglava vikala je petorica njih „evviva“, a vikali su neprestano i tako, da se je vidilo, da ih je netko poslao, da tobož prikažu, da je onaj čisto hrvatski predjel talijanski. Bijaše i naših koji su klicali „živio“. Između Lupoglave i Roča čulo se je na dva mjesta klicaje „živio“. U Roču bilo je nješto dječaka, valjda školskih, nosećih sveticnike i kličućih „evviva“ pod vodstvom valjda tamošnjega učitelja. Naroda je klicalo „živio“.

Na večer oko 6 sati, premda ja narod kasno doznao za dolazak na Počekaj visoke ličnosti ministra-predsjednika, počeo je vrviti sa svih strana, da ga pozdravi onako, kako to hrvatsko dostojanstvo zahtjeva. Vesela lica i uzhičen nađe se na peronu kolodvora veliko množstvo naših krahinih i neustrašivih Krašana, kojih se glas iz daleka čuo, da su i oni tu, gdje se ima izkazati počast onomu, koj je dobrom namjerom došao u Istru, da se uvjeri na svoje oči o tužnom stanju mile al jedne nam hrvatske Istre. Uz naše koske Krašane pridružilo se ljudstvo iz svih naših obližnjih sela, iz sv. Martina, Štrpeda, sv. Ivana i. t. d. Na njima svaki je vidjao nutarnja veselje, da se toliko naroda našlo, koji istim srcem bije, istim jezikom govori i jednako čuti, da će doći u skoro čas kad će i našim kmetu zaruditi sloboda i spas od tuđinskog jarma.

Kad se narod približio kolodvoru, već je počeo davati oduška svomu veselju sa dugotrajnimi poklici: „živio ministar, živio Istria!“ a uz to zapjeva par narodnih pjesama, koje uzhitise svakoga. Došljala se također na kolodvor i buzetska banda te je počela izvadjati njeke glasove, za koje bi čovjek, koj ih iz daleka sluša, pješegao, da proizlaze iz lpe poznatih životinja dugih ušesa. Predvođena je bila po poznatom spasičelju buzetskih šarenjuka i njegovom drugu mazikartu po pridjevku. Kad dođuše ti delije naše oduševljene

„živio-klic“ poburaše neopaženi i pokupljeni kopita al nezaboravise dati oduška svojoj blatnoj duši vičući u smielu avite colture: „Purchi croati, morie“ i slična.

Njihova je bila nakana, da prikažu cilu buzetsku občinu kao talijan-ku al vjilt bezbreh naših privrženika, izjavivši im se nada, te ostavise ono hrvatsko tlo još prije nego vlak dojuri sa njegovom preuzvišenosti.

Njih nastavši, nastavise naši veselo i dugotrajno: živio naš ministar, živio naše Velikanje! Čas brzo prodje i eto s naše strane čuo se zvuk vlaka, koji nosi ministra-predsjednika.

Tad naši još vedim uzhitom udariše u gromorno klicanje živio! a najveće i neopisivo oduševljenje nasto onaj čas kad se sam ministar na prozoru kupea pokazao, te se od nas oslovio uz odzdrav: „Bog Vas pozdravio“, dočim svikolici odkritom glavom zapjevamo hrvatsku himnu: „Liepa naša domovina“ i „Još Hrvatska ni propala“.

Svršivši ovu narodnu pjesmicu, narod dade zadnji pozdrav njegovu preuzvišenosti sa gromkim: živio!, te se mirno uputi g. Franu Flegu, da se još koj časak složno zabavi, naslađujući se milozvučnom hrvatskom pjesmom.

Budi mimogred rečeno, da se na kolodvoru nalazilo također nekoliko gg. činovnika, koji su oduševljeno pozdravili njegovu preuzvišenost.

U okolini bilo je ognja, kriesova, koje su piredili oni naši kraški Hrvati, a bilo je takvih i nad Rakitovcem. U Herpeljah ne bijaše ništa, — valjda se je mislilo, da će vlak prekasno doći, ili se nije znalo kad će.

U Divači, na goričkom zemljištu dočekali su gosp. ministra predsjednika kotarski poglavar i kotarski sudac iz Sežane sa raznimi drugim činovnici i sa lepm brojem drugih ljudi mužkih i ženskih iz Divače i Lokve. Izstupišemu iz vlaka ministru predsjedniku klicalo se je oduševljenim „živio“. Kad je izašao iz vlaka zastupnik Spinčić, klicalo se je i njemu oduševljenim „živio“ Spinčić. To se je opetovalo, kad je ponovno stupao u coupé, da se ovede u svoje obitavalište, i treći put, kad je već vlak jurio, i pošto je občinstvo bilo srdačno pozdravilo sa „živio-klic“ gospodina ministra predsjednika na ulazu u njegov salon-voz, i kad se je vlak maknuo.

U Divači se je dakako njegova preuzvišenost g. ministar predsjednik grof Bađeni pozdravio sa svimi svojim pratilci kao i sa gospodom činovnici iz Sežane, te odjurio sa samim svojim tajnikom u Beč.

Odziv talijanskog pjesniku

pjesme u slavu G. Tartini-a

A quel, che splati da ingordio lazane
Sornato baldanzosi,
Formi divani e tannati a la volta,
Le leggo e scritte, questa terra è nostra!
Dr. Nazario Stradi.

Po koji lav
Obasjan trakom sunca žarka.
Kamenit silne, povjest priča
Venecije sije, gordog svetog Marka ...
Po koji lav,
Al metakoga biča već nema,
Ta moć i sila čvrst nu sanak drienja i
Po tibom žalu
Zanosit piev hrvatski se diže,
Iz hrama selških pod nebo sad siže
Hvatska riječ Višnjemu u hvalo!

Tu kraj je naš,
Jest naša Istria hrvatska i mila,
I nema snage, nema tjeih sila,
Da ma:ci našoj otrgne ju svetu.
Mi spremni za uju urijet,
Pa nek se digne svijet
I neka rikno: zvičaji je vaš,
Mi dić ćemo se profi cilom svietu!
... Dok eltkinu glasom Hrvatica zbori,
Dok pjesna krajem hrvatska se ori.
U prkoj sile, lava ljutih paša,
Tu zakon pisan: ta je zemlja naša!

Venecja pađe,
A tmurno nebo slava, sjaj joj zavi,
Kō zvezda zgasnu ... zasjat nema ude,
Nad njenim grobom podigne se „Schivai“,
Što lance vukli, za sigonre“ uriali,
Što niz vam dak besmrtnika cilu ...
Pa ko za jošte?!
Najšog možda hreka, načo krvi
I umjetnik taj bio slavjen, prvi
Čarohi guslač bahor na violini,
Što još je danas veliki Tartini!
A vi kō psetu
Zadnjemu na svietu
Tek koru suha
I crvljivo krahva
Bacate nam eto od milošte!

Ne, sa krinkom dolje,
Mi tuj smo živi, danas tu smo jaki
U našoj zemlji prezreni „Morlaci“,
I ne damo već dielit zemljo naše.
Tirani, čusto, čusto F krvni paše?
To naš je kraj i naše ovo polje,
Kad slavka pjesma po njemu se lije,
Kad slavka molba pod nebo se vije,
I nema lava,
Da ubije „Schivava“,
I nema sile ... i morate znati:
Racunar vam je danas sa Hrvati!
(iz „Vienca“) R. Katalinić Jeršov.

Franina i Jurina

Fr. Na Voloskem da te plačat po dva
solda draže zdellen kafa nego va Lov-
rane.
Jur. A ča bi reč?
Fr. Zač da je na Voloskem Oikorija propala,
a va Lovrane, da su barba Jura i
i neput sv. Jure odprli novu fabriku.
Jur. A ki njim to diriji?
Fr. On Talijan, kemu nisu otac ni mat-
ni klijet talijanski znali.

Različite vjesti.

Za družbu sv. Cirila
i Metoda u Istri priposlao
nam je g. N. Battistin jedno, dobrovoljac
iz Ptulja fur. 2.84 kano polovicu svote sa-
brane u družtvu braće štajerskih Slo-
venaca.

Krunitha slike B. D. Marije od milo-
srđja obavila se u nedjelju u stolnoj crkvi
sv. Justa neobičnim sjajem. Krunithu je
okroš gorički nadbiskup preuzv. g. dr.
Vjekoslav Zorn uz asistenciju ljubljanskoga
biskupa presvj. g. Misie, porečkoga biskupa
presvj. g. Flappa, bivšega tričanskoga
biskupa presvj. gospodina Glavine i
novoga našega biskupa presvj. g. A. M.
Šterka. Svečanosti prisustvovalo je silno
množstvo pobožnoga pučaka. Obhoda uo gradn
nije moglo biti radi ružna klišovita vre-
mena, te će se radi toga odbrzavati ob-
hod po gradu u nedjelju — ako vrijeme
dopusti.

Slava Baščanom! Jucer dne 22. t.
mj. na večer primili smo iz Baške sli-
deću brzojavnu vjest: „Sva tri tjela jedno-
glasno naši“ a to znači, da je hrvatska
stranka u Baški izabrala kod občinskih
izbora za sva tri izbora tjela jednoglasno
svoje predloženo. O tih izborih se je vrlo
malo govorilo i pisalo, ali kako se vidi,
junački se radilo. Očekujće pobližih vi-
stina o tom sjajnom uspjehu naših rodoljuba
u Baški kličemo njim i svim svrstanim
občinarom srdačni: živili! slava vam!

P. S. Ovdješnje židovsko trubilo u
svojem večernjem izdanju od dne 23. t.
mj. piše o tih izborih, da je u III. tjelu
pobjedila narodno istarska stranka sa 243
glasova dočim je hrvatska lista dobila samo
179 glasova. Pobjeda narodne stranke, da
je skoro gotova, te ako ovo pobjedi, ta
će bitu čisto stalno načelnikom izoran
„Nicola Lelich“.

Konstituiranje novoizabranoga odbora
političkoga društva „Edinost“. U zadnje
odbornoj sjednici našega političkoga dru-
štva konstituirao se odbor kako slijedi; g.
dr. Gustav Gregorin I. podpredsjednik;
g. dr. Otokar Rybar II. podpredsjednik;
g. Maks Čotić tajnik i g. Ante Bogdanović
blagajnik.

Sedamdesetogodišnjica. Vjero cienjeni
glavenski rodoljub g. Luka Svetec c. kr.
javni bilježnik u Ljubiji, zemaljski zastup-
nik i podpredsjednik velezasluzne družbe
„sv. Cirila i Metoda“ proslavio je dne 20.
t. mj. svoju sedamdesetogodišnjicu. Sloven-
ski narod pozdravio je sa svih strana
svoga velezasluznoga muža, koji radi veoma
dugi niz godina neumorno i nesebično za
duševni i tjelesni boljak svoga naroda.
Bezbrojnim čestitkama pridružilo se je i
naše političko društvo „Edinost“, a ovim
pridružujemo se i mi u iskrenu želju, da
bi dčini stvorec doživio i uživao plod svog
plemenitog rada na narodnom polju.

Deputacija slovenskih družtva kod prvotjednog g. biskupa Andrije M. Sterka. U prvotjedno primio je nevolimovan naš biskup presvijetli gosp. Sterk predsjednika deset slovenskih družtava grada Trsta i urednika naših dvih časopisa, koji su se poklošile.

Po želji gg. odaslanika nagovorio ju presvj. g. biskupa urednik našega lista izjavivši u ime Slavna grada Trsta i okolice nepogrešno poznanje i živu želju, da bi presvijetli bio našemu narodu na savu dobri pasirod, nego također pravim savjetnikom i otcem.

Presvijetli gosp. biskup, vidljivo ganut, završilo se srdačno deputacijom, koje su se sjehle njega „starka“. Uvijek sam bio — reče presvijetli — vjernim sinom mog naroda i takovim ču ostati do hladnoga groba. Svatko neka ljubi svoj jezik i svoju narodnost, a sve što je tuđe, neka poštuje. U tom smislu odgajajte i vi gospodo, koji upravljate sa družtvi i rukovodite narod, vašu braću i istomišljenike. Nakon toga bijahu presvijetliu predstavljeni pojedini članovi deputacije, s kojima se on ljubito razgovarao i na odlazku svakomu ruku stisnuo.

Sjednica odbora političkog družtva „Edinost“. Predsjedništvo političkog družtva „Edinost“ uručilo za večeru u 8 sati u običnih svojih prostorijah odborsku sjednicu, na kojoj će se riješiti više važnih predmeta, i na koja pozivajemo ovim svu gospodu odbornike i zamjenike.

Otvorjenje caravinskoga vjeća. Službene novine središnje vlade u Beču donasja ručno pismo Njgg. Veličanstva, kojim se sazieljo caravinsko vjeće na jesensko zasjedanje. Družtvi zastupnici primili su uz poziv k prvjoj sjednici također dnevni red. Jošte se nazna, da li će doći u ovom zasjedanju na razpravu nagodba između Austrije i Ugarske.

Zadnja naša zapljena. Posljednji broj našega lista bijaše zapljenjen od državnoga odvjetništva radi opisa o dočeku ministra predsjednika grofa Badeni-a u Poreču. Ta zapljena nas je doista iznenadila, jer ne nalazimo u ovom opisu ni jedne riječi, koja bi mogla doći u snok sa zakonom. Ako pomislimo, što su sve talijanske novine Primorja, uzpose one Istre, onom prigodom napisale proti našim pravcima, osobito proti narodnim zastupnicima, pak su ipak sretno prošle, to se doista moramo čuditi tomu, kako se plieniš, a pašta proste ruke našim protivnicima. Proti onoj zapljeni podnesti ćemo pravodobno utok.

Pastirski list novomenovanoga biskupa trišćansko-koperskoga presvj. gosp. Andrije M. Sterka primili smo iz prijateljske ruke, te ćemo u budućem broju donijeti važnija mjesta ili sadržaj, pošto nam za danas nedostaje prostora.

Knez Egon Hohenlohe. Dne 10. t. mj. u večer dopeljao se je knez Hohenlohe zdrav u Goricu. Jutro dan našli su ga mrtva. Umro je od nektake bolesti na srcu. Svi naši prerazni protivnici hvale ga kao podpunu muža, a tim je za nas dovoljno rečeno. On bijaše naš podpun, tako rekuć dvostruk, hoćete li trostruk protivnik. U njem se je spajao protivnik Niemca, protivnik Talijanac i protivnik službena osoba. Već godine 1891. kandidirao je u carevinsko vjeće u velikom pobjedu gorickom. Za njega su se zauzimale visoke službene osobe. Propao je proti čestitomu i pravdomu mužu grofu Alfredu Coronini-u. Kad se je pak kasnije bio zavaljao na mandatu skupine gradova i trgova gorickih grof Frane Coronini, sjedinili su Talijani one skupine većinu glasova na kneza Egona Hohenlohe, i on je bio zastupnik u carevinskom vjeću. Tu nije on nikad progovorio javno, al je tajno križao pravdom i opravdom nastojanje zastupnika Goricke dra. Antona Gregorića i spomenutoga grofa Alfreda Coronini-a, poimeince također obzirom na slovensku školu u Gorici; i prilično je uspejvao, tim viš, što je bio osobni prijatelj visokih osoba, kao što je i ministar bogostovja i nastava barun Gautsch. Knez Egon Hohenlohe bio je od njeko doba također predsjednik upravna vjeća južne željeznice. Poslie smrti oplakivanoga glavnoga ravnatelja toga družtva Schiller-a, reč bi, da je Hohenlohe obavljao i poslove glavnoga ravnatelja. U njegovoj prisutnosti imao se je otkriti i spomenik upravo blagopokojnomu Schilleru u Opatiji. Već je bio ustanovljen i dan i ura, već su i odnosni govori bili sastavljeni. I upravo jedan tih govora reč bi, da je prouzrokovao, da se spomenika svečano odklone nje. Govor je imao tu pogrešku, i njeđne druge, da je bio napisan i da je imao biti izrečen hrvatski. I ta jedina pogreška kao da je osjetljiva svečanost odkrića spomenika mužu, koji je znao i koji se nije začeo izdicati, da je jedini domaći živalj u Opatiji hrvatski. Istina, krivnju neodkritja spomenika bacalo se je na

druge osobe, na takove, koje se ne može na red pozvati, al sve kaže, da je bio uzrok hrvatski govori, kojega nije trpilo nio pokojnoga kneza Egona Hohenloha... Bog mu prosti i Bog ga pomiluj!

Nije bilo rišta! Našim je čitateljima poznato, do kako sramotnih čina je došlo u Puli prigodom boravka ministra predsjednika grofa Badeni-a. Ali tamo se je dogodilo i drugih nepodobitina onom prigodom, kojih mi nismo ni spomenuli. Tako smo zamutili, da se je opetovno prostački demonstriralo proti „Slavjanskoj čitavnici“, da je tu demonstraciju predvodila glazba družtva „Operaja“, kojeg su članovi skoro svi u službi č. kr. arsenala, da su paljke nespaseni po noći zamazali crnilom židove rečena „čitavnici“ itd. itd. Sve je to nepobitna istina; koju su radošao priznali talijanski listovi Istre i Trsta. Nepobitna je nadalje istina, da je ministru iređentstva u Puli zvižđanjem pozdravilo naše zastupnike, kad su pošli pozdraviti ministra predsjednika u prostorije č. kr. kotarskog glavarstva i kad su se odatle vraćali. Ovoga nije u Puli nitko zantekao; za ovo je doznao grof Badoni, dok je još boravio u Puli; ovo bijaše poznato i č. kr. namjestniku g. Rinaldini-u; ovo će bez dvojbe potvrditi i razni č. kr. činovnici, a najboljega svjedoka za ovo imademo bez dvojbe č. kr. kotarskog stražarstva, koji je bio do skrtaositi ogorčen radi prostačtva gospodskoga fakiože.

Nepobitna je napokon istina, da su isti fakiozi u rukavicah i cilindru navaliili raznim voćem na našega urednika pokraj kolodvora, što je vidilo na stotne osobe, za što su odmah doznali razni č. kr. činovnici, pak admiral, generali i drugi crkveni i svietlki dostojanstvenici.

Ali najbolji svjedoci za sve to divljačke čine gospodskog smća u Puli jesu sami talijanski listovi. Nekim ponosom izicali su to ponovno kao da su njihovi istomišljenici u Puli potukli bar jednom kralja — Menelika. Za sve to morale su doznati i službene osobe u Trstu, napose one, koje stoje u neposrednom dodiru sa č. k. namjestništvom, i koje po svojem zvanju čitaju spomenute talijanske novine. Ali uzprkos svemu tomu našla se je jedna visoko položena službena osoba, koja je rekla jednom našem odličnomu rodoljubu, da je u Puli prošlo sve u miru, da tamo ne bijaše proti našim zastupnicima nikakvih demonstracija. Škoda doista, da nisu barom polovici naših zastupnika poljski fakiozi i fraku, rukavicah i u cilindru razporili noževi trbuhe, jer bi tako bila možda dozvala i rečena službena osoba, da bjaše doista „neznačnih“ demonstracija u Puli proti slavenskim zastupnicima. Sreća božja, da je i sam grof Badeni koješta vidio i čuo, to odmah poslije grdnih navala ustmeno i potanko obavješćen bio — inače morao bi vjerovati običnim izvještajem: nije bilo ništa, bijaše samo djeinstinjarijal!

Za podružnicu „Družbe sv. Cirila i Metoda u Istri — u Puli darovali prolažeć Palom g. Ivan U. Zorović 2 kruna, g. Ivan Garbac i krunu, obojica iz Nerezinah. G. Ante Mezulčić izručio je „Posvjitnici“ kao uložak za glavnu družbu za proslavu glasovite čuške prisiljene na „Foru“ u Puli, for. 6.

Za žensku podružnicu u Opatiji uplatile su nadalje članarinu po 1 for. Katica Letič, Julijana Pristič i Petra Car.

Za mušku podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda u Kastvu. Nedjelja 25. rujna sakupilo je veselo družto članova podružnice u kući g. kapelana Ivana Vrabca pijuć česko pivu 10 for.

Gdje smo?! Iz Pule pišu nam pod ovim naslovom 22. t. mj. Sada nakon 10 dana, što je bio odvjetnik ministar predsjednik, sada, kada su se instrumenti za zvižđanje talijanske tukare (parodon i gospode im-piegata od municipijah) pokvarili, sada, kada su se njihova grla dobralno osušila i promukla, sada i tek sada čuje se onako na četiri uha koješta a ma baš pikantna.

Ja, koji sam, kako se ono veli, još uvijek „fant“, te me nevezhe ljubomorni uzdah mile ženice, ja mogu i koja uricu u kavau, pivari ili gostioni sprovesti, pa dođiem ovako u doticaj sa raznim elementima. Da u ovakovih zgodah ženski svet najviše znade, to se razumije, pa se je sada više nego ikada držim njih, ne gledajući ni na godine, ni na kesu, ni na objam tjela, već koja najviše pripovjedati znade, ta mi je najmilija „carissima Sijora“.

Tako čajte što sam saznao i što me zgražja, misleći na prošle dane:

Govorilo se mnogo, ili bolje rekuć Talijančiči tužili su se mnogo, što im odavile nisu odaslali jedan brzojav namijenjen židovskom „Piccolu“ u Trstu. U tom brzojavu da su javili braći u Trst, kako su došli naše zastupnici amo prosvotirati i kako će sve demonstracije pripraviti. Brzojav predan bijaše kotarskom glavaru

g. Rossettiju, a ovaj upitao za savjet namjestnika g. Rinaldini-a, koji da je zabranio brzojav odaslati. Dakle, za znani demostacije, koje su se zbile u Puli, za znani glavar i poglavice — pak — se pitamo: Zar su oni toj slabišni proti činovnicima magistrata, da nisu bili kadri njihove demostacije proti zastupnicima naroda na vrijeme — prepriječiti? Mislim da nisu, jer imadu svu moć u svojim rukama. Tko je dakle kriv i tko odgovoran sada — zato? — Gospodo odgovorajte vi, jer je na vama red!

Dobro su počeli! U ovlaštenjem židovskom lističu čitamo, da se je konstituiralo novo izabrano običnao zastupstvo u Lovranju. Načelnikom da bijaše izabran A. G. e l l e t i c h (čitaj Jeletič), a prvim savjetnikom Fr. V e l l e s s i g (čitaj Velušić). Kako se vidi, obojica od davne starine „puro sangue italiano“.

Nakon obavljenoj izbora imali su gospoda zastupnici sa svojim honoracijama „sajni objed“ u gostioni, a poslije objeda počeli su kolektivati i to podjose najprije „na spencel se butilje od malvasije“ k načelniku, a od ovoga na nove butilje k jednomu savjetniku.

Zlobni jezici govore, da na tom „sajnom objedu“ ne bijaše valjda dosta pijače, li su se gospoda zastupnici već u prvjoj sjednici tako izmucili, da su mogli junački podnesti „butilje“ kod banketa, „butilje“ kod načelnika i „butilje“ kod savjetnika.

Bilo kako mu drugo, jedno se ne može zantajiti, i to je, da su novoizabrali zastupnici obične Lovran započeli svoj rad za „patriu“ dobro i veselo. Podjlo li tako napried, moglo bi se jošte obistiniti „Cuderovo“ proročanstvo.

Ribarske batine po gospodskih ledjih; Naša drugarica „Edinost“ od dne 23 t. mj. pripovieda kako su oduševili nigetovi u nekoj kavani u Piranu postavili naloga dečka na stol, ter mu zapoviedili, da viče: „Evviva l'Italia!“ čemu se ostalo običstvo burno odzivalo. Neki ribar, da je toj proti-anstrijskoj demostaciji prigovorio navedi, da je Piran još pod Anstrijom. Oduševljeni „Signori“ izlemali su postenu sirotu ribara, koji je morao na vrat na nos pobrati svoju šila i kopita. Nu on nije zaboravio gospodskih batina. Nekoliko dana zatim dođe u kavau sa oko 40 drugova ter zametauše sa „Signori“ kavgu, od koje su nastale silne batine, ali ovaj put padale su obilate batine po ledjih piranske „Signorie“, od kojih nekogji, da su došli u Trst tražiti lieka svojim teško izmućenim kostim.

Iz Nerezina 14. septembra 1896. Eto nas na novo, da se javimo našoj čičnoj „Slogi“ o školi u Nerezinah za vrijeme plodoga zemaljskoga kapetana. Na mislimo, da je dobro, da se spomene prije sveza, da ovo što pišemo, jest sasna istinito, te pozivajemo dopisnika „Macižinke“ ili „Puljskoga oslića“, nuka nam dokaže, da je ovo laž, kao što to tvrdi za posljednji naš dopis u vriednoj „N. Sl.“ Labko je reći: to je laž, ali treba i dokazati, da je to u istinu, kako kaže naša poslovice: u laži su kratke noge! Znadem i mi, da se naš „šjor potešta“ zove Giacomo Salatta, ali medju nami prozvan jest „šjor Jurc“, bilo ovo tebi g. dopisniče drago ili ne, ali samo nemoj iz ovoga zaključivat, da je clell dopis neistinit! Zatim ne misli na to, tko je pisao, nego što je napisao. Što sada pišemo, da saznaju vriedni čitaoči „N. S.“, ne pretjeravamo niti najmanje, nego jednostavno opisujemo, što se je dogodilo o pohodu zemaljskoga kapetana, da se tako svaki osvjedoči, da oni, koji podupira talijanska škola u Nerezinah, veliku sramotu čine Nerezincanom. A Nerezincani, koji svoju djecu upisuju u talijansku školu, vidi se, da se zavedeni. Mi nismo protivni, da se podučava i talijanski jezik u Nerezinah; okolnosti su takove, da ga je dobro znati, i k tomu koliko jezika znades, toliko osoba vriediš; s toga smo složni sa naputkom presvijetloga zemaljskoga kapetana, ali nedemo, da nam učeni ljudi reče: vi, moji dragi, kad držite talijansku školu, pokazujete, da neimate pojma o pučkoj školi; jer želite li graditi kuću, morate joj postaviti temelj; tako isto, želite li, da djeca vaša štogod nauče, morate ih učiti u njihovom jeziku, kojega su si usisali materinjm mješkom; u jeziku, u kojem su najprvo počeli govoriti i kojega govore sa majkom, otcem, braćom i u rođjenom; si mjestu; pa uče li djeca vaša u ovom jeziku, tada se nebojte za njihov napredak. Dakle predjimo na stvar, pa ako se gg. čitateљи „N. S.“ nasmiju, to im već unapried oraštamo. Zemaljski kapetan došao je u školsku zgradu; u hrvatskoj školi se je samo pokazao, dočim je u talijanskom razredu bio dulje-vremena, nu zato hvala mu, jer tako se je mogao osvjedočiti o napredku

jadne dječa, koja moraju da uče u jeziku kojega može se reći, da nikada niti čuli nisu, nego samo tada, kad su stupila u školu. Na njegov dolazak djeca iz pristojnosti su se dignula, imajuć pred sobom, kako i gospodja učiteljica, talijansku čitanku. Tada zemaljski kapetan stavi njeko upite učiteljici, kao na primjer: kako se zove? koliko godina učiteljice? ima li napredaka? pohadjanja u školi? a ona na sve odgovori sa si. I poslije počeo je sam izpitivati, to reče Karlu Sokolici neka čita, a ovaj započne tresućim glasom: In... in... izdo... do... vinco. Gospodin Zorović (Sule) videć svoj poraz. kiselu se smijuć podje malko razveseliti u kute škole svoga kolegu šjor Jurcu, koji je neprestano gladio drličdom lievom i desnom rukom svoja druga ku braću. Poslije Sokolice dođe red na čita i Valentin Brako, nu kako je ovaj pod glas čita, opomene ga zemaljski kapetan, da čita glasnije, ali kad je upazio da dječak ne razumije, tada će mu talijanski: „Dragi sinke, li na dzuoru vičeš, da se mogu drugovi čuti, da tako vičeš, to ja ne zahtijevam u školi, ali ipak hoću, da te čujem i razumim“. Učenik je oči držao uprte u pres-ieluga, ne znajući, što mu govori, pa mu zato Josip Bukonić, koji je bio uz Valentina, reče po nerezinski ili po staroslovenska: šij žiro — čitaj glasno; i sada g. učitar razumio, ali je isto tako — isto čitao, da ga je presvijetli na treću besjednu prekinuo. (Dalje)

Zapljena. I današnji broj zaplenilo nam je državno odvjetništvo radi dvieh vjesti t. j. polovinom vjesti pod naslovom „Gdje smo“ i padulju vjesti o dolazku ministra predsjednika u Poreč pod naslovom „K dolazku ministra-predsjednika u Poreč“. Izpustiv zaplijenjene vjesti, priredili smo odmah drugo izdanje a proti zapljeni podnesti ćemo pravodobno utok.

Otvoreni nalog. Nalazem gospodinu č. kr. redarstvenom perovodnji Karlu Sturm, da postupa zakonskim propisom na zaplijenje svih primjeraka lista „Naša Sloga“ današnjega br. 39. koje bi našao u uredništvu, administraciji i odpravničtvu, kano i u tiskarni D o l e n c, gdje će zaplijeniti također dotični tiskarski sastavak, te nadmetnuti uredovni pečat, iliti, sporazumkom tiskarova, razložiti tiskarski slog.

Ovoj naredbi bili su povodom članki: „Gdje smo“ (od besed: „Drugi škandal, koji se je dogodio“ do konca, in „K dolazku grofa Badeni-a u Poreču“ urvršten u rečenom listu, — priuzdržavajuć si izpitavanje drugih članaka.

Trst, 24. sept. 1896.
C. kr. državno odvjetništvo.
FRAUS.

Glavna skupština „Istarske vinarske zadruge“ obdržavati će se u sriedu dne 30. septembra 1896. u dva sata poslije podne u druztvenoj pisarni. Po bliže vidi u „Poziva“ na četvrtjo stranici. Preporučamo gg. članovom ovs toli poirehite i koristne „Zadruge“, da se izvole odavati pozivu si. ravnateljstva u velikom broju.

Trgovačko-obrtnička memora u Trstu pozivlje sve talijanske i njemačke trgovce i obrtnike, koji spadaju pod njezin djelokrug, da njoj pošalju statističke podatke za sastav statističkih petgodišnjaha, što ih izdaje ministarstvo trgovine. Kazali smo, da pozivlje „Ilijansko njemačke trgovce“ obrtnike, a to zaključujemo eđate, što je razposlata pozive i rubricirane formulare jedino u talijanskom i njemačkom jeziku. Taj posao dakle ne spada ni na Hrvatni ni na Slovence, trgovce ili obrtnike, koji spadaju pod djelokrug rečene komore. Na ova vreme, oslu laglje.

Iz Buzeta pišu nam 22. t. mj. Nemogu propustiti, da Vam pravdomo nepripovjedam o surovom postupanju naših nespasenaoo proti nam Hrvatom.

Tebe već druga godina, da se u Buzetu nalazi č. g. Albin Klun, kapelan, koj je sveobće štovan ali irredudentu tru u peti, jer je naše gore list.

Taj častni gospodin išao je dne dvanaest na večer oko 7 sati u službenom poslu u njeku od odvjeđnih kuća. Kad su to nespaseni opazili, nahrupili su okolo kuće, bacali kameenje u prozore i vikali kao ohižno: Porco de prede, porco croato, fora con lu“ i slično.

Taj nedužan svećenik morao Vam je kroz čitela 3 sata ostat zatvoren u onoj kući,

